

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiin, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiin, în 11 Iulie.

Incidentul Zichy-Asbot este și acum încă obiectul de predilecțiune al presei maghiare. Pe fie-care di poți ceti câte o declarațiune mai din partea unuia mai din parte celuilalt în cauza aceasta. Aceste declarații însă nu numai că nu aduc mai multă lumină în întreaga afacere, ci unele sînt chiar compromițătoare. Așa d. e. fericit acela, care va crede, că casa Erlanger a cîstit secretariului de stat Zichy 100,000 fl!

Cestiunea despre reconstruirea ministeriului austriac s'a luat de-ocamdată de la ordinea zilei. Contelui Taaffe i-a succes a convinge pe colegii sei, că în acest moment nu sînt motive nici politice nice personale pentru dimisionarea cabinetului. Senatul imperial nu este întrunit. Din partea coroanei nu se așteptă nici nu se dorește vre o schimbare în conducerea statului.

În București formarea noului ministeriu pare a fi întîmpinat mari greutăți. „Pol. Cor.” comunică încă cu datul de alaltăieri, că Brătianu se încearcă a forma un ministeriu de coalițiune. În acest cabinet au să între din partida națională-liberală: Câmpineanu, Dabija și Stolojan; din centru: Vasilie Boerescu; din partida conservatoare: Grigorie Cantacuzino și Cogălniceanu (?). O telegramă particulară a diariului de aici „Observatoriulu” comunică că ministeriul este format în următorul chip: Ioan Brătianu, president și instrucțiune, Cogălniceanu interne, Boerescu externe, Crețulescu lucrări publice, Sturdza finanțe, Stolojanu justiție, colonelul Lecca resboiu.

Crisa marelui vizir din Constantinopole de-abia după multe năcări a venit în porneală. Cheredinpașa s'a substituit sub pretecestul boalei prin Dievdet-pașa. Rusia triumfează prin dispoziția aceasta, căci Cheredin-pașa

a fost unicul bărbat care merită a fi pus la cărma statului.

Crisele ministeriale par a fi la ordinea zilei. În Atena întreg cabinetul și-a dat dimisiunea.

Deșertarea Rumeliei reseritene se continuă ne întrerupt. Principele Donducoff Corsacoff a avisat pe toți comandanții a fi cel mult până la 26 Iulie la acele puncte, de unde trupele se pot imbarca cătră Rusia. Se dice că cu 1 August nici un soldat rusesc nu se va mai afla pe pământ turcesc.

La adresa inspectorului de scoale reg. ung din Cluj. *)

Domnule inspector regesc ung. de învățămînt! Legea despre introducerea limbii maghiare ca studiu obligatoriu în scoalele confesionale populare, primind sancționarea Maj. Sale cesare și apostolice regesci, a devenit obligatoare pentru fie-care cive de stat. Cumcă aceasta lege va fi apăsătoare în mare măsură, mai ales pentru noi învățătorii confesionali populari aplicați de present, și cumcă executarea aceleia cuprinde imposibilitatea evidentă în sine; aceasta capii nostri bisericesci și consistoarele diecesane în numele nostru și pe basa rugărilor noastre au așternut-o cu sinceritatea naturalmente isvoritoare din cea mai curată și sântă fidelitate omagială Majestăței Sale cesare și apostolice regesci, prea grațiosului nostru rege; dară au spus aceasta sus și tare, la auțul patriei și a întregii Europe, cu ocasiunea aducerei legii din cestiune și acei deputați de naționalitate română, cari în corporațiunea legislatorie reprezentează partea de dincolo de dealul craiului a țerei.

Căci intru adevăr e gigantică pentru noi problema aceea, ca noi

Veți corespondința din Cluj. Red.

indiviți înaintați în etate, cari avem de-a ne lupta cu greutăți familiare și cu sărăcie, să învățăm în termin de 4 ani și în măsura prescrisă de lege o limbă atât în rădăcina, cât și în forma ei cu totul deosebită de limba noastră națională. Față cu aceste acel ordin al înălțatului guvern ca să se înființeze cursuri supletoare pentru învățarea limbii maghiare, este o dispozițiune ce escurge din înțelepciunea de stat; ear ordinațiunea înaltului ministru de culte și instrucțiune publică de sub Nr. 13620—1879 ca pentru a face posibilă participarea la aceste cursuri supletoare, să se dea ajutor material din mijloacele înaltului erar, arată susținerea principiilor filantropice ale evului nostru.

E adevărat o consecență naturală ca atunci, când statul, ce voiesce aș împlini nobila sa misiune civilisătoare, pretinde dela civii sei sacrificii extraordinare, guvernul statului să întindă asemenea ajutoare extraordinare acelor civi, cari plecând capul înaintea legii sînt gata a împlini ordinele înaltului guvern referitoare la esecutarea acelei legi.

Cumcă noi docenții populari confesionali de naționalitate română din partea Rumeliei, am corespondința recerînței cuprinse în ordinațiunea mai sus amintită a înaltului guvern, cea ce ați binevoit a constata și D-Voastră în cuvîntarea de deschidere adresată nouă când ați dis că „noi la primul cuvînt al unui organ al puterii esecutive, al ministriului regesc maghiar de culte și instrucțiune publică, am grăbit a ne aduna aici”, aceasta e urmarea naturală a respectului față cu legea și a loialității față cu guvernul statului, cari însuși sînt înăscute naționalității noastre; dar e tot odată exprimarea acelei speranțe, că înaltul guvern al statului nu se va îngriji mai puțin părintesce de noi, cari ne luptăm între împregiurări grele și cu abnegațiune mare pentru cultura generală, decât de acei frați de ai no-

stri, ce se conchiamă spre esercițiun în arme.

Așa e tocmai sub timpul celor mai grabnice lucruri de câmp, și cu toate că generala sărăcie de bani și prețurile scădute ale produselor apasă patria întreagă, noi totuși ne-am părăsit vetrile și pruncii lăsând crucerii nostri cei din urmă spre susținerea lor sub timpul absenței noastre.

În dorința noastră ferbinte de-a ne pleca capul față cu legea pozitivă grăbirăm încoace cu speranța aceea, că se va împlini promisiunea cuprinsă în suscitatul ordin ministerial și repetită cu ocasiunea conchierii noastre și de organele politice mai inferioare adevărate: existența noastră ni se va face posibilă prin asigurarea de cuartir liber, diurne pentru alimentația și rebonificarea speselor de călătorie.

Dară durerosul fapt, că pentru încuatierea noastră nu s'a făcut nici cea mai modestă dispozițiune, nu numai că e deprimător și desgustător, ci aduce cu sine absolută imposibilitate de-a ne mai trece zile pe aici, fiind o urmare și mai tristă a acestuia aceea, că acum ne vedem necesitați a învăța, scrie și dormi parte pe câmpuri, parte pe strade și în cazul cel mai puțin în Cluj din diurnul nostru de 80 cr. speșele de cuartir fies e lucrul imposibil.

Pe basa și mănecând din idea exprimată de D-voastră în cuvîntarea de deschidere cumcă: deoare ce Escelența Sa Dl ministru ne întinde din modul propriu ocașiunea spre învățarea unității naționale și susținerea ideei de stat a regatului, să ne adresăm cu încredere cătră Escelența Sa Vă rugăm cu cea mai respectuoasă stimă Ilustrisime dle inspector, ca să binevoiti prelângă arătarea circumstanțelor dureroase de mai sus referitoare la învățarea noastră a asterne Escelenței Sale dlui ministru de culte și instrucțiune publică aceea a noastră prea umilită

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă. *)

(17 urmare.)

VIII.

Era bălciul de toamnă de la Sărat, unul din cele bălciuri vestite, la care oamenii se adună până de peste nouă țări și nouă mări.

Când diua de sfântul Dimitrie se apropie, pe coastele munților, prin înfundăturile văilor, de-alungul Podgoriei, pretutindenea pe unde omul și-a întemeiat adăposturi, până la cele mai depărtate odăi de pe șes, lumea se pune în mișcare.

Sărata se începe de jos, de pe țermurile riului unde se depart văile și se crucișează drumurile de țară, și se întinde sus pe coaste până la plaiul întins unde încă de Joi se înșiră corturile neguțătorilor și crășmele însemnate cu steaguri în mai multe

fețe. Vineri drumurile dimpregiur încet cu încetul se umplu și până sara sgomotul lumii adunate umple văile din fața coastei.

Dar bălciul e mai ales o sărbătoare de întălnire și de veselă petrecere. Lumea cea multă, oamenii ce vin ca să vadă și să se arete, fetele și nevestele tinere gătite ca de nuntă, flăcăii sprinteni și gata de a se prinde la horă, călușerii mlădioși și iuți la pas, întreaga lume veselă nu se adună decât Duminecă.

Duminecă lumea curgea meriu; unii urcau din sat, eară alții veniau despre munte.

În apropierea intrării despre munte încă de Sâmbătă sara se aședase un car cu patru boi, încărcat pe jumătate cu fîn. Duminecă dimineța fînul era descărcat și aruncat la oiștea carului, eară cei patru boi dimpreună cu cinci juncani, rumegau împregiurul porșorului de fîn.

În carul deșertat era un fer de plug, câteva coase, o peatră de rășniță, și legate la un loc, mai multe lucruri de ferărie.

Miron ședea pe lătura carului

și privia când spre munte, când spre bălcu.

Marta era logodită cu Manea Vătavului, așa i spusese cineva cu câteva zile în urmă și astăzi era să vie la bălcu ca se cumpere darurile de nuntă și să se arete lumii.

Doria să o mai vadă odată.

Vremea trecea, soarele se ridica mereu pe ceriu, dară trăsura Mihului Saftai nu se ivia despre munte.

Miron demult începuse a fi nerăbdător, fața rămânea plină de-o lîniscită oboseală și privirea i se muta încet de la un lucru la altul.

Câte odată el se ridica cumpetat și sta timp îndelungat în trăsura.

Cioarecii strimți de aba, cămeșă lungă până aproape la genunchi, cusută pe margine cu fire de mătășă galbină și încheiată la brâu cu chimirul îngust, din care eșiau plăselele groase ale unui cuțit, pieptarul albastru cu cinci bumbi lătăreți, mănecelul largi tivite tot cu mătășă galbină, pălăria lătă, ce i sta dată îndărăt, încât acoperia tot pîrul tuns și lăsa desvîlțită întreaga frunte rotundă și ne-

tedă, toată înfățișarea i se potrivea cu cumpetul mișcărilor și cu înțelepciunea ochiului. Din când în când el își apuca musteața groasă, dar scurtă cu buza din jos și o neteșea, apoi earăși rămânea cu buzele strimte și cu fața nemișcată.

Marta era să se mărite. Era un lucru firesc să se mărite. Așa să petrec lururile în lume, ear nu altfel. Dar voia s'o mai vadă odată, și atât!

În zadar asteptă însă, căci Mih care stătuse de gazdă la Pinteau Dubăul, intrase despre sat și pe când Miron privia nedumerit spre deal, trăsura lui Mih și cea a Dubăului traseră în umbra unui carpen din apropierea pădurii de la dreapta. Mih și Pinteau săriră voinicesc pe earba uscată, eară nevestele se deteră jos și începură ași scutura hainele și a le potrivii pe trup.

Urmără apoi vorbele... că lumea e multă... că locul e frumos, că timpul e potrivit, în stîrșit, după cum e obiceiul omului, când sosese undeva.

(Va urma.)

*) Din „Convorbiri literare”.

rugare, că să se îndure a ordina facere a oare-cărui dispozițiuni pentru încuierarea noastră fiindu-ne imposibil a petrece sub cerul liber întreg timpul cursului supletor.

Sîntem cu profundă onoare învățătorii confesionali adunați în Cluj la cursul supletor de limba maghiară.

Cluj 17 Iulie 1879.

(Urmează 178 subscrieri).

Cestiunea evreiască în România.

(1 Urmare.)

Apoi de bună samă și Spania și Portugalia aparțin la occidentul Europei, unde, după părerea autorului, recunoascerea egalei îndreptățiri a Evreilor ar fi deja un fapt împlinit.

Ce vedem însă în acele țări?

Se bucură oare acolo osebitele confesiuni creștine de drepturi egale? Art. 11 al constituțiunei Spaniei acordă ne-catolicilor abia o toleranță condiționată și nu e de mult de când, s'a dovedit că și acea toleranță a fost strînsă de cătră praca guvernamentală actuală. Drepturi politice, în genere, n'au ne-catolicii și chiar și toleranța condiționată face foarte mari greutăți guvernului regelui Alfons XII care dacă nu voiesce a 'și periclita existența e nevoit să se rașime pe cler a căruia influență asupra poporului de jos e foarte mare, și de această împregiurare trebuie să țină samă ori-ce guvern, fie cel mai liberal, și chiar d. Castelar dacă ar veni la putere. Din contră, ori cine are cea mai mică cunoștință de lucruri și persoane nu credem, că ar pute afirma că ministerul liberal român Brătianu, ale cărui tendințe liberale și democratice au fost aspru atacate de diarele germăne guvernamentale, și mai cu samă de „Nord-deutsche Allgemeine Zeitung, ar inclina spre intoleranță politică și religioasă. O necesitate, la care sînt obligate cabinetele este că în Spania nu se poate realiza de cît treptat emanciparea creștinilor ne-catolici, cu atât mai mult a Evreilor, ear România, mai înaintată în toleranța religioasă decît cea parte a occidentului, emanciparea numai a Evreilor cată să se întempe treptat ear o executare imediată al principului pur a egalei îndreptățiri, ar împedeca progresul succesiv, în loc de-a 'l favorisa.

În Spania, Evreul, în genere, nu se bucură de dreptul de incolat, ear Evreul străin are numai beneficiul că nu e urmărit pentru credințele lui religioase. Atât de mare e prejudiciul în contra Evreilor, încât el se întinde chiar și asupra urmașilor acelor puțin Evrei cari, pentru a scăpa de goana generală din memorabilul an al descoperirii Americii, au primit religiuinea creștină. Aceasta au făcut-o Evreii de Baleare. Dar urmașii acelor Evrei creștinați trăiesc și astăzi într'un Ghetto. Cine a vizitat vre-odată Palma a găsit acolo calea Jidovilor *Cale de Judios* unde o poporațiune de mai multe sute de capete deși de 400 ani a devenit creștină, totuși trăiesc într'o deplină isolare de cealaltă poporațiune creștină, contractând căsătorii numai cu ai sei. Visitorul acelei căi va recunoaște numai decît că acei locuitori sînt Evrei. Aceasta dovedește că e de-anevoioasă egala îndreptățire a Evreilor în Spania și desminte afirmațiunea dlui Bluntschli că Evreii renunță ușor la însușirile lor, pe când în privire aceasta totul atîrnă mai cu samă dela împregiurările reale esteriore.

Se scie că partea cea mai mare a Evreilor din România au venit din acele țări din care persecuțiunile și exterminările 'i-au silit să emigreze, așa bună oară din Spania. În nici o țară din lume nu se găsește un nu-

măr atât de mare de Evrei spanioli ca în România, unde sînt cei mai avuți. Ei bine, după teoria de aclima-tisațiune a dlui Bluntschli, acești Evrei ar trebui să vorbească românește. Averile lor, căscigate în ciuda tuturor apăsărilor de care se plîng, îi pun în pozițiune de-a visita cu familiile lor mai cu samă băile dela Karlsbad și Marienbad. Cine va urmări convorbirile acestor familii pe la acele băi se va convinge că, chiar astăzi, la a 14 sau 15 generațiune, limba în casă și familie nu e cea română ci cea spaniolă. Prin urmare, nu în toate țările e egal procesul de asimilare a Evreilor cu naționalitatea patriei lor actuale, ci pretutindenea el se resolvă prin împregiurări esteriore, care sînt felurite.

„În Portugalia, asemenea, religiuinea catolică e domnitoare; celelalte religii n'au libertatea publică a cultului lor și aderenții lor n'au drepturi politice; prin urmare, nici Evreii.

„De o mișcare mai liberă se bucură ne-catolicii de 20 ani încoace în Italia. Dar, cu toate aceste, drepturile căscigate de fapt de ne-catolici, și prin urmare și de Evrei, sînt și aci foarte mici și au o valoare foarte problematică, de oare-ce ele sînt numai rezultatul unei situațiuni căreia îi lipsesc încă condițiunile interne de durabilitate.

În fața acestor împregiurări, nu putem înțelege cum se poate dice că egala îndreptățire a Evreilor cu celelalte religii în occidentul Europei s'ar fi operat deja și e un fapt împlinit; și cu atât mai puțin putem înțelege afirmațiunea, că dreptul public modern ar fi cerînd, că întru cât e vorba de drepturile lor, cetățenii unui stat numai lepădându-se necondiționat de suposițiunea și condițiunea unei credințe oare-care, pot să-și întemeieze cererea de-a fi priviți ca stat modern, aparținînd civilizației europene și că, aplicînd această teorie în deosebi la România, Românii numai astfel ar pute să pretindă să fie primiți în familia statelor europene.

„Apoi, cu chipul acesta, ce s'ar întempla cu cele mai multe state europene, dacă condițiunea cerută dela România s'ar pune ca normă și pentru ele, spre a se pute legitima admiterea lor în sinul familiei statelor europene?

„Dar oare Germania înaintat-a atât de mult în lepădarea cetățenilor sei de prejudiciul și de condițiunea a unei anume religii cerută de autor pentru întemeierea drepturilor lor politice, încât acea lepădare să fi trecut deja în carnea și sângele guvernelor și în al cetățenilor sei? Oare Evreii, chiar în fața ideilor moderne nu observă încă acolo o înțeleaptă rezervă? În fața greutăților de fapt ce există în Germania, stăruiesc ei oare a fi admiși ca oficeri sau funcționari conform cu drepturile egale constituționale? Ori care oficer sau funcționar scie ce asprime 'l-ar aștepta dacă ar face întrebunțare de dreptul seu necontestabil de a încheia căsătorie civilă cu o Evreică, sau dacă și ar cresce copii născuți din o asemenea căsătorie în religiuinea evreiască și deși după spusele indiscrete a dlui Busch, se afirmă în cercurile nalte, că un „armăsar creștin cu o iapă evreiască“ promit o partidă bună, totuși acele iepe evreesce se află în strada creștină a Evreilor din Palma adecă sînt deja creștinate; o iapă evrească pur sang n'ar prea fi pe placul acelor înalte cercări. Dar chiar și pe alte terenuri ale vieții practice, de geaba vom căuta în Germania principiul dreptului ginților, afirmat de d. Bluntschli, că numai acel stat ar fi civilizat unde drepturile politice nu depind de credințe religioase. Apoi, dacă un funcționar, de exemplu, ar voi să dea expresiune acestei independențe,

prin aceea că nu 'și-ar boteza copii, această greșită părere despre independență ar fi astfel pedepsită în cât ar simți-o amar. Așa dar să nu facem atîta paradă cu neatîrnarea drepturilor civile și a libertăților de o anume religiuinea și să tratăm cu mai multă considerațiune guvernul și poporul României unde greutățile locale în această privință sînt cu mult mai mari și terenul cu mult mai puțin pregătit.

Dar nu numai greutățile locale, nu numai de acele cari își au temeiul în situația internă a împregiurărilor a împedecat și împedecă egala îndreptățire politică a Evreilor din România, ci această egalitate mai e împedecată și prin greutatea ce o exercită învecinata mare împărăție, nefavorabilă egalei îndreptățiri a Evreilor, asupra stărilor de lucruri din România; o greutate asupra căreia vom reveni la critica părții a treia a arbitriului dlui Bluntschli și pe care de-o camdată o indicăm numai în treacăt.

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Din Trei-scaune, în 17 Iuliu 1879. (Starea cea tristă a împregiurărilor noastre. — Ministrul de comunicațiune B. Kemény). Dacă considerăm pozițiunea politică, nicidecum deamă de invidiat a Românilor din Transilvania și cu deosebire a celor din Trei-scaune, cari și astăzi pelângă toată egala îndreptățire a naționalităților sînt considerați ca fi vitregi ai patriei acesteia comune, suprimîndu-se ori-ce semn nevinovat de viață, de existență națională, — apoi într'adevăr nu putem să ne facem decît o icoană tristă despre starea acestui popor isolat.

Mai mult decît aceasta însă apasă asupra comunei noastre românești, situate în nemijlocita apropiere a Moldovei, articolul de lege XX din anul 1874, care conține nisce dispozițiuni foarte vătămătoare comerțului cu vite și produse brute. Românii din Brețcu, Covasna și o parte din K. Mărtinuş și Poiana-sărată se ocupă exclusiv numai cu economia întinsă de oi, carea mai înainte cu vre-o cîțiva ani ajunsesse la o stare înfloritoare, ermurile cele grele însă din anii 1875 și 76 au causat mari pagube economilor de oi preste tot. Anii următori însă a dat Ddeu de au fost mai favorabili și economii — deși cu cheltueli mari — 'și-au scăpat vitele și au început earăși a le înmulți, ba prin anecarea Dobrogei la România se povestea cea mai bună speranță pentru economia de vite. Ce folos însă dacă economii nu 'și pot desface produsele lor aci în patrie, unde au să plătească numai dările cele mari de venit după oile ținute în România, eară lăna p. e. aducîndu-o cu spese mari din Dobrogea numai pe vama Timișului, trebuie să o ducă de-a gata în curtea spălătorului din Brașov și să o vîndă lui cu cât va voi să ofere, fără să poată dispune proprietarii liber de ea, să o vîndă adecă când se caută mai bine și cui 'i va oferi mai mult. Formalitatea aceasta, spre cea mai mare daună a proprietarilor lănei, se observă — precum se vede — spre satisfacerea literei legii, art. de lege însă XX din 1874 prevede în cazul acesta fabrică de spălat (mósogyár) de care, după scirea mea, nu există nici una în Brașov numai simple spălători cu apă rece. Acum s'a mai făcut o spălătoare, se dice pentru înlesnirea aducerei lănei, și la vama Oituzului (Poiana-sărată) dară nici aceasta nu oferă mai mult avantaj căci proprietarii lănei nu cumpără lăna ci numai o spală și în starea aceasta s'ar vinde în Brașov și cu mai puțin preț pentru că lăna țureană ce ar trece mai multă pe aci, spălată în apă rece

se incurcă așa de tare, încât ar fi foarte greu a o lucra. Ea se vinde în stare nespălată în Brașov unde se și lucră căci nu se espoartă la fabrici în străinătate.

Dispozițiunile aceste luate de legislațiunea țerei în contra epidemiei orientale de vite, taie atât de mult în cestiunea de existență a economilor de oi, încât este de temut că, dacă în timp mai scurt nu se va face vre-o înlesnire, ci va rămîne legea aceasta în permanență în toată întregimea ei, mulțime de economi cari și altcum petrec timpul cel mai mult în România pelângă vite, se vor așeza cu familiile cu tot acolo și aceasta nu cred să fie în interesul statului. Dar și din alt punct de vedere poate fi păgubitor pentru stat menționatul art. de lege. Poate fi cunoscut că după perderea Basarabiei române și încorporarea Dobrogei la România, economii cei mulți cu deosebire Săceleni 'și-au trecut toți vitele în Dobrogea; tot așa au făcut și alți mulți din Moldova și Muntenia și acuma se află sute de mii de oi ardeleni concentrate în noua provincie română. O sumă atât de considerabilă la care adăogîndu-se încă cele idigene, cred că oferă destule șanțe unor capitaliști, de cari se vor afla și în România, vor face spălători de lăna acolo și cumpărîndu o în loc mai efin, o pot preda de-a dreptul și pe drum mai scurt fabricelor mari din Europa avînd în mare apropiere portul român Chistendje și eată un însemnat articol de negoț ce'l contrage țara noastră din România, aproape a fi eschis din orașele noastre de comerț.

În legătură cu aceste să revin și la călătoria d-lui ministru de comunicațiune bar. Kemény în Trei-scaune, avînd de țintă visitarea pasului Oituz. Esc. Sa a venit mai întăiu la S. Szentgyörgy și K. Vászárhely și acestor 2 orașe le-a dat o mare atențiune petrecînd în ele până a doua zi și vizitîndu-le scoalele de meserie și obiectele espuse de industriași locali, căroră le-a făcut onoare cumpărînd însuși o pălărie de K. Vászárhely. De-aci a sosit Duminecă 1/13 l. c. cătră 10 oare la Brețcu, unde a fost primit la poarta triumfală în prezența locuitorilor maghiari și români de primarul opidului rugîndu-l într'altele și pentru vre-o înlesnire cu privire la art. de lege XX ex 1874. Ajungînd la Poiana-sărată dl ministru, a fost primit de p. adm. ppesc Ioan Băloiu în limba română, răspundîndu-se unguresce. Ceva bătător la ochi s'a întemplat însă aci pentru dl ministru. Din o fereastră a frumoasei scoale române atărna un singur steag național și aceasta, se vede, a indignat atât de mult pe înaltul oaspe încât îndată a fost trimis solgăbirăul să delătore acea flămură uricioasă și era pe aci să ia proces verbal cu antistia comunală pentru că a trecut cu vederea această crimă nesuferită. Grele timpuri am ajuns, dacă nici pe demnitarii înalți a'i statului nu putem să 'i primim și să 'i onorăm pe față, fără să fim umiliți pelângă toată buna intențiune într'un mod atât de bătător la ochi. Conced și eu că ar fi avut loc atari măsuri dacă ar fi fost la mijloc vre-o intențiune de-a demonstra, aceasta însă cu totul a lipsit, căci la poarta triumfală a comunei românești au fost atărnate numai flamure naționale maghiare și singur în fereastră edificiului scoalei se vedea tricolorul național C.

Cluj, 9 Iulie 1879: (Dela cursul învățătorilor). Pe di ce merge sporim cu învățarea limbii maghiare. La finea cursului supletor vom scie aceea ce am scit când am venit aici. Și oare putēs'ar pretinde mai mult succes dela bărbăți trecuți și de 55 ani!! Să dispună profesorii nostri de „limbofonul“ cel mai artificial și nu e speranța de progres. Pe

stradele Clujului nu mai cutezăm a conversa românește, căci nu arareori auzi câte o voce mahnită provocându-te ungurește „beszéljenek magyarul”. Chiar și damele sunt așa de îndresnețe a-te provoca ziua mare în mijlocul târgului sciindu-ne misiunea „a szent czélünk”. Pe fie care și ne impuținăm. Se duc careși pe la ale sale, numai perd timpul pe ici. Profesorii sunt buni bucurioși, nu obiecționează la aceasta de loc. Altmintrelea profesorii tratează omenesce cu învățătorii. S'au ingrigit de un medic, care cercetează gratuit pre învățătorii morboși, precum și medicina se poate căpăta cu prețiu scăzut, numai cuartirele promise încă nu ni s'au oferit. Aceea încă va fi o promisiune domnească. Față cu aceasta ne-am luat libertatea a adresa o rugare către dl inspector regesc scolar, care vi-o comunic *).

În reuniunea autodidactică tractăm liber teme din sfera didactică pedagogică, și se țin disertațiuni din partea unor prea stimați domni, cari la rugarea reuniunii au binevoit a primi următoarele teme spre desertare:

Din dreptul public. 1. Despre constituirea comunelor, explicarea legilor XVIII ex 1871 și V ex 1876: dl Anania Trombițaș.

2. Explicarea instituției tutorale (legea orfanală) dl avocat Alecsiu Pop.

3. Explicarea articolului de lege XVIII ex 1876, despre referința între stăpâni și servitori: dl Anania Trombițaș.

4. Constituțiunea bisericeii române gr. ort. din Ungaria și Transilvania, articolul IX ex 1868: dl avocat Vasiliu Almasan.

Din dreptul privat. 1. Procedura în cauze bagatele civile: dl adv. Dr. Aureliu Isac.

2. Despre instituțiunea cărților funduare: dl adv. Dr. Aureliu Isac.

3. Despre recerințele formale a testamentului art. XVI ex 1876: dl adv. Iuliu Coroian.

Din Filologie. 1. Despre însemnătatea poeziei în genere, a poveștilor și a baladelor populare în specie: dl profesor Dr. Gregoriu Silași.

2. Terminologia juridică în afaceri de drept estraforente: dl prof. Dr. Gregoriu Silași.

Din Igienă. 1. Despre „Anghina difteritis”: dl asistent de profesură Dr. Filipan.

2. Despre morburile venerice: dl asistent de prof. Dr. Filipan.

Afabilitatea inteligenței române Clujene e esemplară.

Vamul.

Academia română.

Sesiune extraordinară.

Proces-verbal Nr. 22.

Ședința din 18 Iunie 1879.

Membrii prezenți: D-nii Aurelian Petre S., Babeș Vincențiu, Bariț George, Caragiani Ioan, Fălcoian Ștefan, Ghica Ioan, Hașdău Bogdan P., Hodoș Iosif, Laurian August Tr., Maioreșcu Titu L., Maniu Vasile, Odorescu Alecsandru, Papadopol-Calimachi Alecsandru, Chintescu Nicolae, Roman Alecsandru, Sion George, Ștefănescu Grigorie, Sturdza Dimitrie A. și Ureche Vasile A.

Președinte, Ioan Ghica.

Ședința se deschide la 9 oare a. m. Se dă lectură procesului-verbal al ședinței precedente și se verifică.

D. Sturdza comunică o colecțiune de transcripțiuni de pe mormintele istorice de la mănăstirea Bistrița, din districtul Neamțu, luate prin decălcare de către un inginer al Statului, după comanda D-sale. Se primesc cu mulțămire și se recomandă secțiunii istorice.

D-lui comunică earăși un fascicol intitulat „Notice sur la société impériale

Odessoise d'histoire et d'Antiquités et sur ses mémoires”, pentru biblioteca Academiei. Se primesc cu mulțămire.

D. Sturdza aduce aminte comunicațiunea ce și altă dată a făcut Academiei despre o serie de monede vechi și medalii române, din colecțiunea principelui Montenuveau, cari au ajuns în posesiunea unui negociant D. Hess din Germania. De astă dată arată că după corespondența și înțelegerea ce a avut cu numitul, această colecțiune, evaluată de D-sa la 7,500 lei, este reținută spre a completa pe aceea a Academiei. Dară sciind că Academia nu dispune de fonduri îndestule, a alergat la mijlociri indirecte și speră a realiza o sumă de 3,000 lei, oferite de persoane private (ale căror nume le va face cunoscute la timp), dară pentru rest cere concursul fondurilor Academiei.

D. Papadopol-Calimachi dăce că propunerea aceasta nu poate da loc la discuțiune, ci trebuie a se vota.

D. Sion replică că D-lui apretiază valoarea acestei achizițiuni și ar fi gata a o vota, dacă ar sci că sunt fonduri disponibile pentru aceasta.

D. Ghica răspunde că pot să fie fonduri disponibile, dacă nu se va ține sesiune generală la August.

D. Sturdza dăce că, după cât scie, budg tul Academiei lasă un escedent disponibil. Dară tot-odată observă că aceasta nu este o cheltueală de acele cari sa'r pute considera ca inutilă, ci o capitalizare care adaugă valoarea tezaurului precios ce'l are Academia.

D. Odorescu susține propunerea D-lui Sturdza de a se cumpăra acum prețioasa colecțiune alui Montenuveau; însă ar dori ca pe viitor să se constituie un fond special pentru achizițiuni numismatice și archeologice, ca nu cum-va asemenea cheltuieli excepționale să pună pedecă desvoltării regulate a lucrărilor fie cărei secțiuni în parte.

D. Laurian dăce că doresce și D-lui să se facă achizițiunea propusă; dară fiind-că Academia nu dispune de prea mari fonduri, e de părere a se mijloci către guvern spre a se cumpăra în contul Statului, și crede că o asemenea cerere ar fi primită.

D. Sturdza răspunde că după cât scie și cunoaște, Statul nu are de unde acorda o asemenea sumă; apoi observă că pentru asemenea achizițiune D-lui nu se poate adresa la Stat, ci la Academia, căreia i-a oferit această colecțiune dobândită cu atâtea sacrificii.

Puindu-se la vot propunerea se primesc cu mare majoritate.

Se comunică o adresă a D-lui Dr. J. U. Jarnik, prin care trimite pentru biblioteca Academiei câte un exemplar din publicațiunile sale: *Sprachliches aus rumänischen Volksmärchen* și *Index zu Diez' etymologischem Wörterbuch der romanischen Sprachen*. Se primesc cu mulțămire.

D. președinte comunică o scrisoare ce i s'a adresat de către un student dela facultatea de drept din Iași, anunțându-i descoperirea unui manuscris vechiu la un buchinst. Adu-narea consultată, decide a se recomanda D-lui Chintescu, ca, întorcându-se la Iași, să examineze manuscrisul indicat, și de va avé o adevărată valoare, să trateze cumpărarea lui.

Se mai comunică o adresă a episcopiei St. Vineri, relativă la reținerea unei sume de bani din veniturile averei Năsturel. După mai multe discuțiuni, se recomandă comisiunii care a fost numită mai înainte pentru diferentul pendent între Academie cu numita episcopie.

La ordinea zilei discuțiunea asupra propunerilor făcute în ședința precedentă despre adaugerea unor articole la Statute.

D. Hasdău, luând cuvântul, dăce că nu înțelege pe ce cuvânt sa'r pute face adause numai la sfârșitul statu-

telor, eară nu și la mijloc. D-lui observând că în corpul acestor statute sunt erori și lacune, cari prezentă și chiar anomalii în organizația Academiei, face această propunere prealabilă. D-lui și desvoaltă tesa, aducând în discuțiune cestiunea acordării premiilor dăce, ce competență ar avé de esemplu, secțiunea istorică sau literară ca să aprecieze și să premieze o operă de geologie, sau un geolog o operă filologică?

D. președinte observă că o propunere spre a pute fi luată în deliberăție, trebuie să fie susținută cel puțin de doi membrii. În susținere declarându-se numai D. Laurian, propunerea se înlătorează.

D. Sion dăce că propunerea articolului prezentat în ședința precedentă, a redactat-o din nou, spre a fi mai bine lămurită în cuprinderea următoare:

Pentru ori ce modificare la statute se va face o chemare ad-hoc, însemnându-se articolul de modificat și ședința în care are să se trateze cestiunea, și dacă la acea ședință nu sa'r întruni numărul membrilor ceruți de articolul precedent, se va face a doua convocare în interval de 15 zile, cel puțin, și în acea ședință decisiunea se ia cu majoritatea absolută a membrilor prezenți, ori-cât ar fi numărul lor.

D. Chintescu propune ca la art. 46 să se adaugă un aliniat în cuprinderea următoare:

„La cas de a nu se pute vota modificarea statutelor cu două treimi din numărul total, se vor invita cei absenți, în neputință de a veni la a doua convocare, de ași da votul lor înscris, în termen de 10 zile.”

D. Ștefănescu propune a se adauge un aliniat la art. 46 în următoarea cuprindere:

„Dacă în două ședințe consecutive, în interval de 3 zile, nu se va pute întruni două treimi din întregul număr al membrilor Academiei, la a treia ședință, tot după interval de trei zile, modificările statutelor se vor pute vota cu două treimi a membrilor prezenți.”

Acest amendament, subscris și de D. Fălcoian, este susținut de mai mulți membrii. Se cere închiderea discuțiunii și se admite.

D. Chintescu declară căși retrage amendamentul.

Se pune la vot propunerea D-lui Bariț și cade prin paritate de voturi.

Se pune la vot propunerea D-lui Ștefănescu și se primesc cu majoritate.

Propunerea D-lui Sion nu se mai pune la vot, fiind-că cestiunea sa' resoltat prin propunerea admisă.

Ședința se ridică la 11 și jumătate oare.

Președinte, Ioan Ghica.

Secretar ad-hoc, G. Sion.

Varietăți.

* (Necrolog.) Aurelian Brănișce fiu, Susana Brănișce soție, Moise Brănișce vice-pretor în cercul Săliștei dinpreună cu soția sa Maria născută Vlad cu fii lor Valeriu, Victor și Victoria, Toader Brănișce dinpreună cu soția și cu copii sei, Casian Brănișce și Ambrosiu Brănișce frați nepoți și cumnate, cu inima înfrântă de durere și de adâncă întristare anunță, că mult iubitul lor părinte resp. soț, frate, unchiu și cumnat Ioan Brănișce învățătoriu dirigent la școala poporală în comuna Beclean lângă Făgăraș fiind sosit în comuna natală Merghindeal, în urma unui morb îndelungat în etate de 47 de ani proveșut cu ss. taine a reposat în 17 Iulie a. c. n. dânduși nobilul seu suflet în mâna creatorului. În domnul defunctul a jertfit cea mai frumoasă parte

a vieții întru educarea poporului nostru sicerând ca învățătoriu devotat întru toate grelele chemări bune succese. Dovadă este și esamenul din anul acesta, dat sub aprobările publicului, ce a asistat la acest esamen. Școala din Beclean jelesce pentru perderea acestui bun învățătoriu. Rămășițele pământesci sa'u înmormântat Sâmbătă în 19 Iulie d. a. la 4 oare în cimiteriul gr. or. al comunei Merghindeal. Fie'i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

* (O noauă procedură de maghiarisare). În Nr 78 din 7 Iulie luând și noi notiță despre premiul de 700 fl. ce la scris dl. ministru r. u. de culte pentru o „liturgie gr. cat. în edițiune autentică maghiară” am adaus: dacă idea de stat ungureș rașimă în limbă și pe cum se vede bărbații maghiari de stat sunt pătruși „de acest adevăr” politic, pentru ce umblă cu atâtea ceremonii? folosindu-se mai întâiu de administrațiuni și justiție, de școală și acum și de biserică. Pună simplu o dare estraordinară pe acei cetățeni cari nu vorbesc ungurește, căci atunci statul nu ar câștiga numai în idee, dar până una altă sa'r înbunătăți și finanțele.

Această notiță a noastră reproducându-o mai toate foile maghiare din capitală, se vede că pe unele le-a supărat rău, căci „Hon” adaogă cam în ton iritat: „Ori ce și ori cum vom face, în privința aceasta nu vom cere sfat dela „Telegr. Rom.” ori cât sa'r turbura de mânia: ear „Egyetértés” dăce simplu la observarea noastră: că n'ar fi idee rea. — Noi însă din parte-ne dăcem: D-deu să le ajute și la unii și la alții!

* (România). Cu începere de la 15 August, va apăre în Roma un diar bimensual supt numele de „România”. Scopul acestei publicațiuni este de-a face cunoscută țara română în Italia supt toate punctele de privire. Direcțiunea acestei însemnate și pentru noi mult folositoare publicațiuni este încredințată dlui Enrico Croce, cunoscut deja Românilor prin scrierile sale asupra țării noastre.

Birourile „României” sunt în Foro Trajano, 45, Roma. Abonamentul este numai 8 lei pe an, și 4 pe jumătate de an, pentru România, Transilvania și celelalte țări române.

Anunțăm cu bucurie curênda aparițiune a acestei publicațiuni, sperând că Românii cei buni se vor grăbi a'i da concursul, pentru ca ea să poată ajunge la scopul ce urmărește.

„Rom.”

* (Zăpadă la Viena în Iulie). Resultă dintr'o comunicație a biroului meteorologic din această capitală, că în noaptea de 5 spre 6 Iulie, pe la 4 oare dimineața, a cădut zăpadă în Viena, în timp de 10 minute aproape, fiind temperatura de 6 grade Réaumur de desuptul lui 0.

* (Marile puteri europene.) Principelui G... i se adresă următoarea întrebare:

— Cari sunt puterile cele mari ale Europei?

Principelui răspunde:

— Anglia, Germania, Francia, Rusia și... femeia.

* (Starea poporului turcesc) o descrie marchizul de Salisbury în următorul mod: Relele esistente sunt moștenirea mai multor seculi, sunt tradițiunile poporului; ele au pătruns în inimile acestuia, și dacă e să fie vindecate această vindecare nu se poate face prin oameni politici sau diplomați. Este cu totul nefolositor a mai sporî intervenirile diplomației, căci în acest mod nu se va pute schimba caracterul și temperamentul poporului. Constat încă, că sistemul decimilor este un mare abus, dar nu se poate desființa odată. Corupțiunea funcționarilor, după mine este mai

*) O publicăm la alt loc. Red.

mult o cestiune de trecut decât de actualitate. Răul principal, de care suferă Turcia astăzi, este completa desorganizare a societății din Asia mică, de oare ce Turcia nu dispune de putere trebuincioasă, pentru a înfrâna obiceiurile de briganzi ale semințiilor nomadice de aici. Deși pe de-o parte incriminările cari se aduc în acest punct Turciei, că nu și ține promisiunile, sunt adevărate, de altă parte Turcia nu are însă mai puțină dreptate, când declară, că nu poate cheltui banii pe care nu i are. Numai după ce binecuvântările păcii vor fi înlocuit relele războiului, va fi în stare și Turcia de-ași împlini promisiunile. Am cetit, mai de curând, un ziar ce apare în Asia mică, în care am găsit aceste rânduri: „În multe părți ale țerei domnesce foametea; adevărata foamete este însă cea de oameni.“ Războiul a înghițit sute de mii de oameni și va trebui să treacă încă mult timp, până când să vor închide acele rane. Am făcut mențiune de aceste fapte, spre a vă arăta, că nu putem aștepta de la Turcia ruinată prin războiu aceea ce am putea aștepta de la un popor creștin, a cărui bună stare nu este pusă în joc.

* (Starea în Rusia). Hoțiile, jafurile, omorurile, dările de foc etc., continuă mereu în toată Rusia. Într-o singură zi, adevărată la 12 ale curente au fost numai în Moscova nouă focuri. Bogatul comerciant din Moscova, Klein, a fost somat de comitetul revoluționar de-a depune 50,000 ruble; însă fiind că nu corespunde acelei provocări, a doua zi s'a dat foc magazinului lui, și comerciantul rămasese cerșitoriu.

Comitetul revoluționar nu se mai mulțamește însă cu impunerea de tributuri unor persoane particulare ci a început a flage comunele întregi cu asemenea contribuții. Astfel mica comună Uțany a primit de unăzi o asemenea provocare de-a depune 2000 ruble, și nefăcând aceasta, a fost arsă până la cea din urmă casă.

* (Peste 500 ani.) Mai multe ziare americane publică aceasta bucată fantastică:

„Scena se petrece în camera de lucru a unui domn bătrân dintr'un oraș oare-care din Australia.“

Bătrânul domn telegrafează servitorilor, și îndată apare Ioan printr'o presiune de aer dintr'un tub.

„Stăpânul: Ioane dute în șopro și umple balonul de familie cu gaz, soția și copii mei vor sbura la oarele 4 la Calcuta, pentru a asista la un bal dat de familia Conson. După aceasta scutură bine micul meu balon și umple-l asemenea pentru că trebuie să sbor imediat la bursa din Londra; voiu însă să mă întorc înainte de 5 oare pentru a însoți familia mea la o distanță de câte-va sute de mile. Ea se va întoarce pe la 2 oare după meadă noapte. Dacă însă, în acel timp ar fi prea întunec, atunci pune pe una din maimuțe ca să așeze lumina electrică așa, în cât să lumineze într'o distanță de două până la trei sute de mile.

Măne aștept mai mulți amici din Hongcong și San-Francisco, prin urmare să nu uiți a telegrafa la Paris către succesorii lui Chevet pentru pastetele la Napoleon al 18-lea, adăogându-i, că le așteptăm calde la oarele 5 și jumet. sara.

* (Arestările în Chiev). În timpul din urmă s'au făcut earăși arestări enorme în acest oraș. Bărbați și femei de toate vârstele și de toate condițiile sociale, până și băeți și fete de la 13 ani în sus, au fost rădicați de-odată, atât în timpul zilei, cât și în timpul nopții, din casele lor, și aruncați în aresturi întunecoase. Mulți

din acești nenorociți au perit îndată după arestarea lor, fără a se ști unde.

Consternarea este în culme.

* (Un câne făcând cură de lapte). O lăptăreasă din Bucuresci observă într'o zi, că vaca ei a început să dea mai puțin lapte. Îndată încep să i dea mai multă mână, care și o mai bună căutare; dar în zădar, că cu toate aceste laptele se împuțina din zi în zi.

— Strengarul de Dobre trebuie s'o mulgă, exclamă lăptăreasă, și imediat chemă în casă pe un mic servitor cam de 15 ani.

— Hoțul tu mulgi vâșoara în toate zilele pe furiș; am se chema pistatul ca să te ducă la comisie!

Bietul băiat nevinovat începuse a plânge, asigurând pe stăpână sa, că nu s'a atins nici o dată de țita vacii.

— Lasă că te voi prinde îndată; am să te țin închis și, dacă vaca până mâine seară va da cantitatea obicinuită de lapte, atunci nu poate fi alt cineva hoțul de cât tine, și atunci vai de sufletul tău, și dîcînd aceasta, lăptăreasă închide pemicul Dobre într'o cameră, ținîndu-l acolo până adoa seară când vaca n'a dat nici un pic de lapte mai mult de cât în zilele din urmă. Dar acum s'a pus Dobre la pîndă, și pe la meadănoapte ce vede?

Un cățel, favoritul lăptăresei sciind să câștige dragostea vacii, era lungit lângă țita ei și sugea până se umfla.

Dobre cheamă pe stăpână sa, și îi dă hoțul pe mână prins în flagrant delict.

A doa-zi a fost închis în cameră cățelul, ear vaca a început a da lapte în abundență.

* (Espedițiune polară). Căpitanul Markham, din marina regală engleză, a plecat de curînd cu vaporul Ysborjn pentru o expedițiune de vară în mările polare. El își propune de a studia situațiunea ghețurilor dintr' Spitzberg și Noua-Zembla și de-a ajunge, dacă va fi posibil, până la insula Francisc-Iosef. Scopul principal al acestei călătorii ar fi de-a examina ce șanse de succes poate prezenta o expedițiune la mările polare în această direcțiune.

Bibliografie.

XV. Programă a gimnasiunii mare publice române de religie ort. răsăriteană și a celorlalte scoale secundare și primare împreunate cu acesta, din Brașov pe anul scol. 1878/9, publicată de Stefan Iosif, director și profesor. Brașov. Römer & Kamner. 1879.

Sterca-Siututiu de Carpenislu Iosifu, Memoriul lui. Continuare din „O lacrimă ferbinte.“ Sibiu, 1879. Prețul 45 cr. v. a. trimis cu posta 50 cr. v. a.

Densușianu Ar. Negriad'a. Epopeia națională. (Partea antaia în sine canturi.) Bucuresci 1879. Prețul 2 florini.

Petrescu și Păltinescu, Codicele comunale, cuprinzînd 100 legiuri aflate în vigoare și privitoare la administrațiunea comunelor urbane și rurale din România, adunate și adnotate. Bucuresci 1879.

Convorbiri literare. Anul XIII Nr. 3 și 4.

Sumariu: (Nr. 3) *D. Petriceicu Hașdeu și Cuvente din bătruni*, critică de A. Cihac. — *Stefan-Voevod cel Mare*, (studiu pentru statua equestra) de P. Verussi. — *Rola*, poem de A. de Musset, tr. de P. V. Grigoriu. — *Elegie*, de A. Naum. — *Spus-am...*, poezie de D. L. I. — *Pe-a pământului podoabe...*; *Esti ați ferice...*; poezii de J. — Bibliografie. — Corespondență.

Sumariu: (Nr. 4) *Resboalele dintre Ruși și Turci* și înfrîurirea lor asupra țărilor noastre, studiu de A. D. Xenopol (urmare). — *D. Petriceicu Hașdeu și Cuvente din bătruni*, critică de A. Cihac (sfîrșit). — *Adunarea Zeilor*, (trad. după Lucian), de Al.

Papadopulo Calimah. — *Oda lui Morfeu*; *Ia...*; *Ad Chloen*; *Ad Lydiam*; *Ad Pyrrham*; *Ad Thaliarchum*; *Ad Seatum*; *Ad se ipsum de opere suo*; *Ad Neobulen*, poezii de D. C. Olănescu. — *Psicologia în Liceu*, de A. D. Xenopol. Erată.

Bursa de Viena

din 21 Iulie n. 1879.

Metalele 5%	66 75
Împrumutul naț. 5% (argint)	68 20
Împrumutul de stat din 1860	126 50
Acțiuni de bancă	828 —
Acțiuni de credit	270 50
Argint	—
Valuta nouă imperială germană	56 70
London	115 70
Galbin	5 50
Napoleon d'aur (poli)	9 20

Economic.

Făgăraș, 17 Iunie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.20—5.50; grâu secăreț fl. 4—4.50; secară fl. 2.60—3.; cucuruz fl. 32.0—3.60; ovăs fl. 2.—2.40; mălăiu fl. 8—9; Sămînță decăneapă fl. —; mazerefl. 6.—7.; linte fl. 10—11.; fasole fl. 4—5.; crumpene fl. 3; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—76; sîn brut fl. 32—36; sîn de lumină fl. 58—unsore fl. 52—55; cânepă fl. 36—45; sînță de in fl. —.; sîn fl. 58—; fîn fl. —.; pro chilo carne de vită 38 cr. carne de porc 40—cr. carne de berbec 28 cr. Tîrgul de ați a fost foarte slab cercetat în urma secerișului.

Recolta în Ardeal și Ungaria.

Comitatul Albei de jos: În cercul Abrudului săpatul cucuruzului s'a sfîrșit. În cercul Vinului sămînăturile de toamnă chiar în locurile de prima calitate nu dau fără o recoltă de mijloc. În cercul Blajului grânele sînt numai de o calitate mijlocie asemenea secările, precînd grânele de vară dau o recoltă mai bună. În cercul Aiudului rapița e tare mănoasă și sămînăturile de toamnă frumoase. Secerișul a început. În cercul Gherlei sămînăturile de toamnă sînt mijlocie; în cercul Ighilui secerișul a întârziat din lipsa de secerători. Resultatul e sub mijlociu, precînd cucuruzul e foarte frumos.

Comitatul Aradului: În cercul Aradului grânele sînt slabe, orzul și ovăsul însă bune. În cercul Borossebeșului grânele nu sînt nici mijlocie, precînd secerișul orzului deja început va da un rezultat bun. Nefavorabil e resultatul secerișului în cercul Boroșneului, precînd secerișul granelor în cercul Elek e mijlociu, unde însă rapița a dat pe juger 7 miji metriche. În cercul Rodna secerișul în câte-va zile va fi sfîrșit; resultatul granelor de toamnă e mijlociu, precînd secările au dat pe juger 10 clăi a 18 snopi. Grăunțele preste tot luând sînt frumoase și roșii; secerișul orzului e slab; un escelent rezultat promit însă cucuruzele.

Budapesta, 19 Iulie n. Din ce înaintează secerișul din ce se dovedește tot mai mult, că resultatul lui, despre care domnia mai înainte nădejde mai bună, e redus la o măsură de tot moderată. Acuma de-abia se arată faptele, cât de stricăcioasă a fost grăunțelor căldura repede de pe la sfîrșitul lui Iunie și începutul lunei curente; chiar și paiele sînt cu mult mai slabe ca cum au așteptat economii. Multă stricăciune au pricinuit însă rugina, tăciunile și neghina, tăcînd despre imensele complexuri de sămînături, cari au fost înecate de ape în înțelesul adevărat al cuvîntului. Și în săptămîna trecută a fost timpul abnorm arătînd termometrul mai mult la + 16° R. și nici odată preste + 21° R. Prin această împregiurare au pătimit tare și crumpenile, napii și cucuruzul și au fost tare împedecați în crescerea și dezvoltarea lor. Ploi încă n'au lipsit în săptămîna trecută prin cari au fost împedecat în parte și secerișul. Starea apelor a fost pentru navigație în continuu favorabilă. Aceste împregiurări fatale au avut mare influență asupra trecerei și prețurilor mai multor articuli. Notăm următoarele:

Grăul în cantitate de 100 mii m. m. a trecut cu fl. 10.25—11.; secara la 4000 m. m. cu fl. 6.30—6.55; orzul 6000 m. m. cu fl. 5.20; ovăsul 2000 m. m. cu fl. 5.60—5.80; cucuruz n'a trecut mult și care a trecut, s'a plătit numai cu fl. 5.15—

5.65; făina însă a trecut de astădată ne mai pomenit de bine și multă.

Păstăioasele ca mai înainte și adevărat: fasolea cu fl. 7—8; linte cu fl. 7—12; mazerea cu fl. 8—10; mălăiu cu fl. 5.10; sînță de cânepă cu fl. 7—8; sînță de in cu fl. 12.50 toate per 100 kilograme; lăunile per 56 kilograme cu fl. 83—87.

Porcii au fost scumpi și totuși au avut mare trecere. În tîrg s'au aflat 83,680 între acestia din Ungaria 4760, din România 730 și din Ardeal 280 capete; unsore de porc s'a vîndut fără vas cu fl. 41.50 și cu vas cu tot cu fl. 44—45; slănină cu fl. 37—41; sîn cu fl. 41—42; spirtul en gros cu fl. 28; eară în consum cu fl. 28—29.25 per 10 mii litre %.

Peile au fost deocamdată cîutate numai cele de bou cari s'au plătit binisor și adevărat cele din Banat cu fl. 120—125, eară cele din Ardeal cu fl. 230—135 per 102 dărahe; peile de cal s'au plătit cu fl. 12—13 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 6 August și 6 Sept. imob. lui Gaspar Pelhon și soției sale în Bistrița (trib.); în 19 Aug. și 19 Sept. imob. lui Iosif Stoichiță în Porumbacul de jos (judec. cerc. Făgăraș); în 11 August și 10 Sept. imob. lui Pișta Boncsi Tacacs în Vița (judec. cerc. Gherla); în 22 Aug. și 22 Sept. imob. lui Stefan Lagoni jun. în Ege (trib. Odorheiu); în 31 Iulie și 30 August imob. lui David Hienicz în Szász-Fülöpös (judec. cerc. Teaca); în 13 Sept. imob. lui Iuon Podoabă în Tapa (trib. Cluj); în 19 August și 19 Septembrie imob. lui Iuon și Anei Fasoiu în Ludoș (trib. Sibiu); în 30 Iulie imob. lui Iuon Oltean în Reteag (trib. Dej); în 2 Aug. imob. Mariei N. Gologan în Satulung; în 9 August imob. lui Sandu Gologan în Satulung (trib. Brașov); în 2 August imob. rămasului după Ludovic Szentpali în Berind; în 29 Iulie imob. rămasului după Stefan Ladany în Cluj (trib.); în 28 Iulie imob. lui George Czaig în Teaca (judec. cerc.)

Nr. 86.

1—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia română gr. or. din Turda, în ppresbiteratul Turdei inferioare se escrie concurs cu terminul până la 5 August st. v. a. c.

Emolumentele sînt:

Casă parochială; un juger de cerechiște; dela 120 de fumuri câte o ferdelă de păpușoiu sfărmit de 16 cupe ferdela; pentru clacă câte 20 cr. v. a. și stola epatrafirului usuată.

Cei ce doresc a ocupa acest post, au ași trimite concursele instruite în înțelesul „statutului organic“ și al dispozițiunilor sinodale din anul 1873 la subscrisul până la terminul numit.

Agărbiciu 2 Iuliu 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Pop Moldovan m/p,
protopresb. gr. or.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui, eventualmente două posturi de învățători la scoala capitală normală gr. or. din Sas-Sebeș, se deschide concurs cu terminul până în 15 August a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt 300 fl. v. a. eară după doi ani 350 fl. v. a.

Doritorii de-a ocupa acest respective aceste posturi au ași adresa suplicile dlui protopresbiter Ioan Tîpeiu în Sas-Sebeș, instruite în sensul statutului organic, să fie absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale, se fie în stare a ține strana, și se fie liber de miliție.

Sas-Sebeș în 8 Iulie 1879.

1—3

Comitetul parochial.